

SZERKESZTŐI HÍRDA

Belmagyar-utca 47-dik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények címzendők.

AZ „ELLENZÉK” ELŐFIZETÉSI DÍJA:

Égész évre 16 frt. vagy 32 korona. Negyed évre 4 frt. vagy 8 korona. Félévre 8 frt. „ 16 korona. 1 hóra 1 frt 50 kr vagy 3 korona.

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Készletek nem adatainak vészse.

ELLENZÉK

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utca 38. szám.

HIRDETÉSI DÍJAK:

Egy □ centiméternyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Reklam sor: 1 frt. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Nyilttéri cikkek:

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

Pro aris.

— Két cikk. —

II.

A különböző ellenzéki pártok, a kik az alsó ház padjain ülnek, valamint a kormánypart kebeléből csak most kiszakadt tagok is, a polgári házasságot célzó törvényjavaslat ellen nem ultramontan érdekből veszik fel a harcot, hanem felekezeti és pártkülönbség nélkül vállvetve küzdenek azért, mert a hatalmi érdekek önző szolgálatban álló klikk-uralomtól ezt az országot megszabadítani elérkezettnek látják az időt. Oly férfiak és olyan pártot óhajtanának a hatalom élén állani, a kik nem jelszavakkal, nem taktikával, nem köznap paktumokkal, hanem elvekkel és az elvek megvalósítására komolyan törekvő önzetlen munkával akarják a nemzeti és állami élet egészséges fejlődésének processusát irányítani; a kik az állami élet vezetésére, a közjó emelésére szükséges erőt, nem az egyéni önző érdekek mesterséges csoportosításából, hanem mindenek felett a nemzeti szellem által inspirált eszmékből akarják meríteni.

Ez az egyik — de magában véve talán még nem elégséges ok — mely az ellenzéki pártok tagjainak egy tekintélyes részét a kormány által koncipiált polgári házasságot célzó javaslat ellen sorompóba állani készíti.

A másik fő ok: a kormány sajátos helyzete.

Már előtört egy jó évvel, midőn az egyházpolitikai reformok, mint kardinalis pont, — a kormányprogramban ismét csak taktikából és nem érettségéből fakadtak, magában a kormánypart kebelében is jelentékeny számban akadtak, a kik — látván a klikk-uralom túltengését és a párhtalomat minden áron fenntartásának áldatlan voltát — az uralkodó párt kebeléből kiválni készültek.

A bomlási processust, melynek komoly előjelei mutatkoztak, a mai miniszterelnök nagy népszerűsége akkor egyelőre megállította, de aztán egy évi kormányzásával végül kitörni kényszerítette.

A régi rendszert megunva, annak a nemzeti szellemre bönítő hatását

napról-napra mind inkább belátva egész csapatja a kiválóbb politikuskoknak hagyta oda az uralkodó pártot, úgy hogy a kormány csak saját pártjára támaszkodva az egyházpolitikai reformjavaslatokat kereszttől vinni képtelenné vált, számban és erőben annyira megfogytakozott.

Nos, ezen egészen világos helyzet minő feladatot ró az ellenzéki pártokra? Azt-e, hogy a megérdemelt bukás szélére jutott kormányt és rendszerét, mely ellen két évtized óta küzdöttek, most megmenteni siessenek.

Ily konklúzióhoz semmiféle logikával nem juthatni el.

Ámde ha bukni engedik a kormányt: vajjon e bukásnak nem kell-e áldozatul dobnia az elvet is, melyet még előbb mint a kormány, éppen az ellenzék irt vala zászlóira fel? A kormány fölött ekként vívott győzelem vajjon nem lenne-e valóságos Pyrrhusi diadal? Vajjon az elvek iránti hűségben így nem maga az ellenzék fogna-e csorbát ejteni?

E kérdéseknél térnek el egymástól az ellenzéki politikuskok, a függetlenségi és 48-as párt valamint a nemzeti párt. Amaz attól tart, hogy ha a párt a fenforgó javaslatból kabinet — kérdést csinál és ellene szavaz: akkor megbukik ugyan a szabadelvű párt, de elbukik a javaslat is. Ugyanazért a párt többsége mint a szabadelvűség híve meg fogja szavazni a javaslatot egyes hiányainak kikorrigálása mellett, de nem fogja elmulasztani, hogy a kormány iránti bizalmatlanságát is nyílt és határozott kifejezésre juttassa.

A nemzeti párt, — mint olyan, mely a kormánypárttal ugyan azon közjogi alapon áll — bár szintén szükségét látja az egyházpolitikai reformoknak, s hiva a polgári házasság intézvényének, a kormány beadott javaslat ellen fog szavazni, mert a törvénynyé vált javaslat végrehajtására szükséges előfeltételek hiányoznak, azokról a kormány gondoskodni elmulasztotta. — A kormány javaslatának bukásában magát a reformot elbukva nem látja; jönni fog egy más kormány, mely több belátással, gondosabb előkészülettel, az alkotmányos élet köve-

telményeinek megfelelő helyes kormányzati rendszer mellett a magában véve szükséges és a nemzeti párt által sürgetett reformot könnyebben, kevesebb rázkódással és jobban megvalósíthatja. —

Nem az ultramontanizmus fog tehát a polgári házasságról szóló kormányjavaslat ellen vívott harcban megnyilatkozni, hanem a kormány és rendszere iránti bizalmatlanság fog kifejezésre jutni oly erőteljes alakban, hogy a kormány — akarva nem akarva — kényszerülve leend levonni belőle a következtetést. —

A kormány és rendszere bukása által csak nyerni fog az igaz szabadelvűség.

B. Gy.

Protestáns szempontok.

Budapest, febr. 2.

Nincs könnyebb, mint vizet prédikálni, és bort inni. Nincs jobb tanács, mint az, hogy az egyházi reformot tekintve mindeki politikai kérdésnek s ne vegyítsen abba felekezeti szempontokat. Helyes; éppen miként a vízről szóló predikáció. De nekem úgy tetszik, hogy azért mégis bort iszik minden ember s a jó tanácsnak hirdetői legtöbbet. Ne ámituk hát magunkat ezzel, mintha tökéletes lények volnánk. Főleg pedig ne legyünk hypokriták.

A gyermek-szobának édes emlékeit és a családi tűzhelynek meleg hagyományait minden ember magával viszi a magánélethez. Ezeket termelbe éppen úgy, mint a közéletnek kavargó porondjára. Édes anyának imádkozására tanított, mikor beszélni tanított s ekként a legnagyobb és legnehezebb tudást, mit emberi elme elérhet, a beszélni tudást, együtt és egyszerre sajátítottuk el a vallási érzülettel.

Nem jól fejezém ki magam. Ki kell állítanom azzal egészíteni, hogy vallásos érzületünk, az ébredés első percétől kezdve, felekezeti keretekben nyert kifejezést. A katolikus anya katolikus imára tanítja gyermekét, a protestáns anya protestáns imára.

És ez első benyomások a legtöbb embernél a sirig megmaradnak. Az első mivélés olyan mély barázdákat szánt a gyermek kedély szőz talajában, hogy az akkor elhíntett magunk gyökerei többé onnan ki nem

iríthatók. Az élet küzködése elkoportálja a gyengét, megedzi az erőst, a jellemnek egyik indulatát elsimítja, a másikat kidomborítja; de még a művelt emberek közül is ezerből csak egy akad, a kinek az első nevelés felekezeti jellege, vagy hit, vagy meggyőződés, vagy poézis alakjában föltalálható nem lenne.

Mikor tehát előttem valaki azzal dicsekszik, hogy az egyházi reformok megítésénél őt a legkisebb mértékben sem vezetik felekezeti szempontok: akkor nekem mindig az a gondolatom támad, hogy ez a polgártárs vagy az öszinteséget hanyagolja el, vagy az önbírást. Én részemről nyíltan bevallom, hogy — a Perczel alelnök szavait használva — jó kalvinista vagyok, voltam és leszek; és nem tulajdonítva magamnak magasabb látkört, önzetlenebb felfogást és tisztultabb hazafiságot, mint a mennyi, minden hozzám hasonló tucatembernek a közpályán, úgy is mint kötelesség, úgy is mint áldozat, osztályrészül szokott jutni: nyíltan vallomást teszek arról is, hogy az egyház politikai reformjavaslatok megbirálásánál a protestáns szempontokat mellőzni sem nem tudom, sem nem akarom.

A mérleg így állítható fel: Az egyik serpenyőben van a kath. egyház; a másikban a protestáns egyház. Tessék oda nézni.

Amott a korona, az egyházfejedelmek, az óriás vagyion, a főurak igen nagy része, az egyetemesség öntudata, a esalhatatlanság hite, a nép többsége és a lángelmével kigondolt szertartásoknak meg nem mérhető hatása.

Emitt? Ugyan mit állíthatna a korona tekintélyével, a főpapok hatalmával, a nagy vagyionnak befolyásával szemben a szegény, a sokáig üldözött, az alig megtört és csak revelálás mellett befogadott protestáns egyház? Talán a gályát, melyen papjai elsorvadtak? Talán a törvényszéket, a hol vitézei kiszorultak? Ám régen volt az nagyon és ma már csak arra jó, hogy ápolja önértéktünk s ébren tartsa hazafias kötelességeinket, de a multnak e nagy szenvedése és e nagy dicőse, sem kellő oltalmat nem nyújt verseny ellen, sem eszközt nem ad kulturális feladatainak teljesítésére.

A mérlegnek ezen aránytalanul nagy differenciája önkényi vezet azon jogos és méltányos kívánsághoz, hogy a reform ne növelje mesterségesen a két egyház között meglevő aránytalanságot, hanem, igyekezzék azt, ha már a kiegyenlítés nem lehetséges, legalább áthidalni. Igen, áthidalni, de nem az erősebb meggyengítésével, hanem a gyengébbnek megerősítésével; nem az erősebbnek

megtámadásával, hanem a gyengébb félnek oltalmazásával.

E helyett mi történik?

Mindenekelőtt javaslatba hozzák a kötelező polgári házasságot.

Mit nyer, mit veszít ezzel a protestáns egyház? Nyerést semmit sem nyer; mert hiszen a protestáns házasság lényegében ma is polgári házasság, mivel állami jurisdikciója van — Erdély kivételével — és szerződési jellege.

A változás oly csekély lesz a látszatban, hogy a nép alig is veszi észre; de ha majd észre veszi, akkor mellőzni fogja az egyházi szertartást a ezzel azon becses kötelek közül, melyek a népet a templomhoz fűzik, igen sok lesz ketté vágva. Nyereség tehát nem lesz; a veszteség lehet igen nagy.

És mit nyer, mit veszít a katolikus egyház? Én nem a dogmát veszem számításba, mely a lelki világot szabályozza, hanem kutatom azt a hatást, melyet a javaslat a földi életre gyakorol. És ha így nézem a polgári szemmel azt másként nézni nem lehet, akkor a katolikus egyháznak nincsen vesztesége a kötelező polgári házasság tervezetében, hanem van igen nagy nyeresége. A mit mondok, bizonyítani tartozom.

A felbonthatatlanság tana szép és poetikus tan. De nyűg az egyházon és bilincs a hívőkön. Hiában, földi emberek vagyunk és nem égi lények. A házasság elváltását igen sokszor az erkölcs és az életboldogságnak leköszöntetetlen reménye teszi szükségessé. Az elváltást a kath. egyház nem engedi meg, de megakadályozni nem tudja. Így kényszerítettnek a hívők valláscserére, nem lelküknek alakulása által, hanem egy tarthatatlan viszony felbonthatatlanság lehetősége miatt. A kötelező polgári házasság tehát a felbonthatatlanság bilincseitől szabadítja meg a hívőket. Az egyházat pedig megmenti azon állandó veszteségtől, melyet eddig a kitérésnek révén szenvedett.

És én határozott nyereségnek tekintem és talán nem csalódom, ha ennek a nyereségnek tulajdonítom azt, hogy a kötelező polgári házasság intézménye első sorban éppen a kath. államokban honosult meg.

Az is meggyőződésem, hogy az egyház befolyása a hívőkre a legkisebb csorbát sem fog szenvedni. Igazán a protestánsokra csökken az egyház befolyása, de a katolikusokra nem. Miért? Mert a protestáns ember az egyházi szervezethez ragaszkodik, melyből egy oszlop ki fog hullani; papjának hatáskörével ő is hatáskört veszít, hogy el ne kárhozzák, a szerelem hatása alatt megvált szülője egyházától, hogy tagja legyen a férjének, de nem vált meg Istentől, mert az Isten ugyanaz egyikben mint a másikban.

Igaz, hogy Isten imádása és tisztelése annyira sem ebben mint amabban, de vajjon az a különbség az Isten kedvéért és nem az emberekéért van-e?

Ki merné tagadni!

De hogyan is imádkozik egy unitárius, kinek nincsen oltára és nem használ keresztet?

Ezt kérdezte egy katolikus és erre felel meg költőnk elragadón, ékesszólással és ihlettel:

„Elenyészik a sötét éjszaka, s a nap verőfénye ragyog az arcokon. A kertben egy bokor előtt áll egy férfi, ki két karját, összekulcsolt kezével feje fölé emelve tartá s úgy nézett fel mozdulatlanul az égre s egyszer azután elkezdé énekelni:

„Szívmem hozzád emelem,
És benned bízom uram!”

„Egyszerű, csendes dallamu szoltár az, s ki énekel sem mestere, sem művésze az éneklésnek; de érzés volt benne és igazság, mit kifejezett a hang és tekintet...

„Ez nem cseremónia; — ez az érzés kitérés... Holt kövek és örökké élő bokroktól környezetben, kezeit feltartva kényserít a magasztos eget leszállani hozzá. Az Istennel érintkezés közvetlensége sugárzott szemeiből vissza; arcvonásában az erőszakos törekvés megtalálta azt, a ki mindezt jelen van s nem látható sehol.

„S aztán minő áldott megnyugvás tért ez are vonásaira, midőn szoltárt végig éneklé: élető hit, meleg bizalom, szívbeli erősség; mert „szegyet nem vallanak, a kik hozzád eszednek.” Mikor tekintetét elfordítá az égről, látszott ez arcon, hogy ez embernek a szíve megtölt Istennel.

Igy fejté meg Jókai a szertartás nélküli unitárius vallást követő embernek Istennel való társalkodását, imáját,

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1894. Február 3.

„Egy az Isten.”

Regény 6 kötetben. Írta: JÓKAI MÓR.

(Boros György tanár felolvasása a Dávid Ferencz egyelet január 28-diki gyűlésén.)

(Vége.)

Jókai még tovább is elmegy és azt mondja, hogy vannak, a kik azt hiszik az unitáriusok fölől, hogy „keresztelőkhez emberré vált használnak.” Ez is feltehető azokról, a kik azt hiszik, hogy az idvességben csak kiváltságosok részesülnek, s a kik ezeket a kiváltságokat magok határozzák meg; de az emberré válás keresztes mégis olyan vád, a melyről mi unitáriusok nem tudunk, legalább is a mennyire az én ismeretem terjed. Ezt maga Jókai is megérthetné, mert egy kínáló alkalommal azt mondja, hogy „az egyisten hívők vallása tiltja az emberölést.” (I. 47.) Sőt azt is hozzá teszi, hogy tiltja a beuszálást is. Mindezek mellett is azt hiszem, némileg megmagyarázható, hogyan jutott ez a kifejezés a Jókai tolla alá.

A regényben több helyen vehető észre a hajlandóság arra, hogy az unitáriusokat szombatosok s következésképp a zsidóval egynek vegye. Ennek kúszát először is abban találom meg, hogy az író nagy súlyt fektet arra, hogy az unitáriusok előszeretettel használják az ő testamentumi bibliai neveket, melynek: Mózes, Áron, Sámuel, József, Ábrahám, ámbár ez nemcsak unitárius, hanem zsidó szokás. (A Manassé nével soha sem volt alkalommal találkozni s az Izrael nevet is csak szombatosoknál láttam.) Továbbá bizonyos az is, hogy az unitáriusok az őtestamentumot mindig nagyra becsülik, mivel abban nagyon sok olyan hely fordul elő, a mely Isten egységét vallja.

Ezeknek tudatában nem is feltűnő, ha egy nem kritikai műben némely fogalmak kiserültetnek. Jelen esetben még igazolható

is, mert tény az, hogy Erdélyben némely székely közösségekben keletkezett volt szombatosok, s egy néhány még most is van, a kik azonban már inkább nevezhetők zsidóknak, mert az eredeti szombatos jellegtel teljesen felcserélték az orthodox zsidó jelleggel.

Mindenki iránt bizalmatlanok, mindenkit üldözöknék tartanak, s valóban nagy üldözésnek is voltak kitéve, főleg az I. Rákóczi fejedelem idejében, midőn érettek s az ő köpenyök alatt az unitáriusokat nagyon érzékenyen megérintették s a mennyire lehetett, átállásra is kényszerítették. Valamint a nevet, egy a vádakat is átruházták a szombatosról (kit zsidóknak is neveztek) az unitáriusra, s feltehető, hogy átadták, a kik az unitáriusokat is illették azzal az igazságtalansággal és alaplatlan váddal, a melylyel a zsidókat és a zsidót, hogy keresztelőkhez ember vért használnak.

A szombatosnak mindenik felekezet ellen s így az unitárius ellen is panaszos volt, mert mindenik kegyetlen volt iránta, de az unitárius joggal kérdezheti, vajjon melyik szenvedett többet a másik miatt?

A felekezeti érintkezések s a felekezetek közötti ellentétek illusztrálásának ez csak egyik alsóbb rendű példája a regényben. Ennél sokkal nevezetesebb a két ellentétes nézetnek az unitáriusnak és a katolikusnak a harca.

Regényünk hőse, az ifjú unitárius férfi Romában a katolicizmus pápai székhelyén időz és éppen akkor a mikor a kath. egyház a husvét nagy szertartásokat végezte, az író igen helyes felfogása szerint nemcsak hogy megőrizte azt a türelmességet, a melyről az erdélyi felekezetek tagjai nevezetesen, hanem a társaság kedvéért még meg is jelent azokon mert „semmit sem került inkább mint a szent dolgokból gányt tűzni.” Ő úgy fogta fel hogy „az imádat a költés zete örök szőszség. Ő úgy viselkedett a napokig tartó ünnepségek alatt, úgy magyarázta a szentek legendáit „mint a ki tudja szeretni azt a mit hinni nem tud.”

Ezt a jellemvonást is közösséttel fogadjuk az írótól, nemcsak azért mivel elisme-

rés foglaltatik benne, hanem azért a figyelmeztetésért is a melyet szintén tartalmaz, mert azt hiszik, hogy ha az unitáriusnak kötelessége tisztelőtlen tartani azt a mi más előtt szent, az unitárius is megvárhatja viszonzásul az elismerést annak a mit ő igaznak tart. S valóban a vallási kérdések csak akkor juthatnak kielégítő megoldáshoz, ha a szent és az igaz, mint különben is iker testvérek kezét fogva fogják áldani és boldogítani az embereket.

Az értelemnek éppen úgy meg van a maga jogosultsága mint az értelemnek. Ha az értelemről elmondható, hogy téved, az értelemről feltehető, hogy csalódik, de azért sem egyike sem a másikat nem szabad ki tiltani az emberi lény tényezői közül.

Egyet ne tévesztünk szem elől: azt, hogy az ember nemcsak lélek, hanem test is, hogy a világegyetemtest (anyag) nélkül éppen olyan hezagos lenne, mint lélek (szellem) nélkül s végül, hogy az Isten előtt semmi különbség nincsen az emberek között.

A milyen erősen hiszem azt, hogy az emberek Isten előtt egyek, éppen olyan bizonyosan látom azt, hogy az Isten az emberek között nagyon különböző azok nevelése és műveltsége szerint.

Jókai azt hirdeti, hogy ha egy nőnek igazán van szíve, elfogja dobni millióját, mi helyt talál olyan férfit a ki megér harmincz esztét pőnt, a mi a legmagasabb becsára egy férfinak, miután a mi urunk Jézust is annyitért adott el. Még tovább is elmegy és azt is kimondja, hogy ez az érzelme legyőzi azt a hatalmas ellenszenvet, a melyet a felekezetek tápláltak egymás iránt s a kath. nő, nemcsak hogy a szívet szeretheti az unitárius férfinnak, hanem a hitét is. Azt mondja, s nemcsak a költészetben, hanem a való életben is igaza van, hogy a ki „Jézust imádja mert neki istene” csak a formában tér el attól a ki „ő követi, mert neki embere.”

Amaz „hiába siet Rómába, ott templom sok van de Isten egy sincs.” Ez azt mondja, egy van s ez az egy vele jár mindent. Még Rómában is ott leszi! Az a nő, ki midőn először hallott az unitáriusról keresztet

veszt. De a katolikus hívő nem cselekvő alkotórésze az egyháznak; ő tehát nem a szervezethez ragaszkodik, hanem a szertartáshoz. Űdvét ebben keresi és találja. Ő a házasságnál mindig fontosabbnak fogja nézni az egyházi szertartást mint a polgári kötést s ennél fogva attól eltérni nem fog soha. Bizonyítja ezt Franciaország, hol a hitbuzgalom most nagyobb, mint a forradalom előtt.

Ezek után nem tudok elég bámulni a nézetek ama megvédése fölött, hogy nagy általánossággal a katolikusok ellenzik az egyházi reformokat, a protestánsok pedig, kiknek sokkal több okuk van az ellenzésre, pártolják.

Fokozódik bámulatom, ha a „Gyermekek vallásáról” szóló törvényjavaslata gondolkodom. A kimondott junktim szerint a kötelező polgári házasság intézménye csak úgy léphet életbe, ha az 1868. évi LIII. t.-cikknek garanciális része eltöröltilik.

A gyermekek nem szerint követik a szülők vallását.

Ez a néhány szó, a gyengébbnek olthatat, az erősebbnek tilalmat, a családnak békességet, az országnak nyugalmat, a vallásnak türelmet jelent. Hogy ez a néhány szó fülvessék corpus juris-unksba, ahhoz szükséges volt a lelkek magasztos összeforradása a forradalom izzó kohójába, az elnyomatás közös szenvedésében és a föltámadásnak lelkesült örömeiben.

A gondviselés ritkán nyújt a nemzeteknek olyan pillanatokat, mikor senki sem gyanúsít, mindenki önzetlen; senki sem féltékeny, mindenki ölelkezik. Országunk nagyjai egy ilyen pillanatot választottak ki arra, hogy LIII. t.-cikket megalkossák. Igazi oltaima e törvény a gyengébbeknek, a nélkül, hogy támadná az erősebbet. Protestáns érdek kívánta e törvényt, de ez a felekezeti érdek együtt járt az ország nyugalmanak érdekével.

Most ez a törvény a kötelező polgári házasságnak áldozatul fog hozni. Éket vernek a családi tűzhely egyetértésére. A házassági együttélés szent magányát fölbolygatják a fanatizmus kísértetei. Papokat állítanak a kis búcsó felé, hogy ott dulakodjanak a tulajdonjog felett.

A kath. papok, az ultramontanok, a klerikálisok tapsolni fognak, mert az új törvény érettk, miattuk, nekik lesz alkotva. A protestánsok leföve, kihasználva, elerőltetve és bizony kikacszagva majd elől kezdik a harcot és hoznak határozatokat a kerületben, a szinaton, és mennek kéregetni az országgyűléshez és könyörögni a királyhoz, hogy hatvan év múlva, egy szerencsés pillanatban megint visszanyerjék azt, a mit most elveszítettek.

BARTHA MIKLÓS.

A tordai sóbányahivatal ügye.

(Az „Ellenzék” tudósítójától.)

Torda, február 2.

Naponként példák igazolják, hogy „a bűn büntetlenül nem maradhat”. Egyik ecclen-

uton, más csallagok vezetése mellett indultak azt fölkeresni.

A mennyire egy regény jellege és annak főhőse megengedi, az unitárius vallásnak minden főbb tényező része elé van adva benne.

A családi életet kedvesen rajzolja midőn a fényhez szokott s kényelemben felnőtt hercegnőt az egyszerű, bár tisztaság, csiny és izlés tekintetében megiepi torozkai házába viszi, hol a Manassé leány testvére meleg szeretettel s testvéri érzéssel fogadja őt a ki oly idegen tőlük mind nevelésében mind, mind hitében.

A családi élet megalapítása, a lakodalm, el nem maradhatott egy regényből, s Jókai ennek a leírásánál fejt ki a legnagyobb drámai erőt, mert egy csoportosítja az eseményeket, hogy a mikor a házánl zeneszó mellett vigád a lakodalmi nép, a vőlegény testvérét akkor hozza haza a csatamezőről, az a nő, a kinek vére, az oláhok, két irányból támadják meg Torozskót, hogy megsemmisítsék népét és házait.

Mi természetesebb minthogy a legszomorúbb, a temetési szertartásban is részt kell vennünk, hogy lássunk olyan temetőhelyet a Székelykő tövében, a milyen csak Torozskón van.

Midőn ez is elvégzetetett, az egyik gyászoló testvér adja meg a jelszót: Megtettük kötelességünket a halott iránt, most tegyük meg kötelességünket az élők iránt. „Elég volt az énekesből, most hadd szóljon a fegyver.”

És a torozkói unitáriusok fegyvert ragadtak s megsejtették az Isten nevére, kezébe tették le sorsukat, mert erős várak nekik az Isten. És az Isten nevében megvédték Torozskót, meg annak templomát és tornyát a melynek harangja ma is az egyet-egyet szólva hívja imára népét.

T. hallgatóim! Ez az a halvány kép a melyet én nagy költőnk egyik remek alkotásából bemutatottam. Az a fényes nagy ünnep készült erre, a melyet közelebből a magyar nemzet Jókai Mór tiszteletére rendezett. Mint honpolgárok akkor megtettük kötelességün-

tans példa lehet ez igazság mellett „a tordai sóbányahivatal ügye” is, a mely jelenleg a megjelölt előleges vizsgálat után, már a kir. törvényszéknél van, hivatra lévén ez ügyben a megsértett társadalmi jogrendnek méltó elégtételt szolgáltatni.

Az ügyállás röviden a következő: Krémer György bányaanyag, Lőrinczi István és Pirk Lajos sóbánya mázsa tisztek kitudja mikor elhatározták volt, hogy abban a kényelmes otthonban, a melyet a tordai sóbánya hivatalnál nyert hivatali állásuk biztosított számukra és családjukra nézve, nagy ur életet fognak vinni, hogy így az életmód is megfelelő legyen a nagy luxussal fölépített lakásnak.

Minthogy azonban ez elhatározás érvényesítését az a kevés fizetés, 5, 6, 8 száz frt a mely részükre havi részletekben kijárt, nem engedte meg; mint minden olyan esetben mikor a lelkiismeret szavát az incselkedő bűnre való hajlam elhallgattatni képes, egy ki-segető eszközöz folyomadtak; — hozzá kezdetek nyulni a kezükön levő hivatalos pénzhez s abból apránként annyit veddegáltak el, hogy a kényelmes és nagy ur jó élet ez által biztosítva volt.

Az estélyek egymást érték. A kocsik robotgattak. A költségek az állam pénztár is hozzájárult a maga kiorószakolt filléreivel. A vendégek vígan voltak; de hogy a háziurak ne érezték volna olykor-olykor fejük felett lebegni a „Damokles kardját” azt köte-ve hisztük.

De e kard igazán csak fj hó 27. csapott le és már több hónap alatt folyó vizsgálat alapján a tordai kir. törvényszék a nevezeteket vizsgálati fogságba helyezte, kilévé déritve eddig is már annyi, hogy az elikkasztott készpénz a 4.5000 frtot meghaladja a sóbány értékeinek hozzászámításával pedig a kár a tízezer forintot jóval felül mulja. A vizsgálati fogságban levők főlebbstek. Ez azonban nem azt teszi, hogy ők ártatlanok.

Márczius 15.

A kolozsvári márcz. 15. ünnepély sikere az idén méltó folytatása lesz a megelőzőknek. Az idén nagyon változatos és érdekes a műsor és rövid lesz a felolvasás és egyéb piecek.

Gyűlés. Csütörtökön d. u. tartotta első gyűlését a bizottság. Jelen voltak: Ábrahám Antal, Deák Albert elnök, Böry Ernő, Hory Béla, Hegyes Vilmos, Kovács János, Kuzsók István, Magyar Mihály, Merza Lajos, Sándor József, Vincze István, Zoványi Jenő.

Megalakulás. A tagok számba vétele után a hányzó tagok tilkos szavazás utján egészítették ki magukat. A bizottság így alakult meg:

A kolozsvári márcz. 15. állandó bizottság tagjai a 1894. évben (a *-gal jelöltek 1894. febr. 1. gyűlésén) választották: Ábrahám Antal, Bartha Miklós, Böckel Károly, Benel Ferencz, Benigni Samu, Balogh Ká-

roly, Csernátóni Gyula dr. Beateczin (kültag), Deák Albert elnök, Ditrői Mór, Böry Ernő, Feilitzsch Arthur báró*, Ferenczi Zoltán dr. Gyalui Farkas dr.* Hagedia István Budapest tiszteletbeli tag, Hory Béla pénztárnok, Hegyes Vilmos, Hátsheek Antal, Hindy Árpád*, Incze József, Jékai Aladár, Kovács János, E. Kovács Gyula, Korbuly József, Koleszár Sándor, Kerekes Gyula, Kuzsók István, Magyar Mihály, Malonyai Dező, Márky Sándor dr.* Merza Lajos, Nagy Lajos*, Nedoroszték János Polcz Rezső, Popini Nándor, Sándor József, Szigethy Miklós, S. ekula Ákos, Sipos Károly, Szakács Péter*, Szádeczky Lajos*, Szász Gerő, Szabó Sámuel, Szilágyi György, Teleki László gr. koltói, Török István dr. Várady Aurél Vajda Emil dr. (Sz. Udvarhely, kultag), Veress Endre*, Vincze István, Virányi István*, Zoványi Jenő.

Évközben elhunyt a bizottságnak egy kiváló tagja Inczédi Samu ezredes halála feletti részvételt Kuzsók István indítványára jkvileg öröklíti meg az egyet s az özvegyhez részvételt intéz.

Ereklje-muzeum. A bizottság által alakított orsz. ereklje-muzeum tudvalevőleg nagy lendületet vett és működése iránt rokonszenvet keltett az egész országban.

Ennek nyomán a bizottság elhatározta, hogy a muzeum önállósá tételére nézve intézkedéseket tesz, hogy egyrészt annak szabadabb fejlődését, másrészt minden időre való fennmaradását biztosítsa.

Műsor. A bizottság összeállította a márczius 15. ünnepély műsorát. Részeit az ünnepélynek akkor fogják közzétenni, midőn a bizottság által elő készített tervezet minden tekintetben ki lesz dolgozva.

A vizaknai ünnepély. Bem egykori rendelete nyomán Vizaknán febr. 4. én rendezendő Istentiszteletet és ünnepélyt tudvalevőleg a kolozsvári orsz. ereklje-muzeum hivatalos lapja a „Történelmi Lapok” indítványozta. Ennek kapcsán a bizottság elhatározta, hogy a holnapi ünnepélyt táviratilag üdvözölni fogja.

Karcolatok.

(A színházról.)

VIII.

A habituek.

Többnyire művészeti hajlamu emberek, a kik kihívások magukat az illusiók csillogó küldőit és tiszta látnak, de valamikor ők voltak a színeszet legrajongóbb bámulói. És éppen ez a rajongás készítette arra, hogy közelebbi ismeretséget kössenek azokkal a világgal, a mely a laikus emberek szeméi előtt csupa szinpompa, csupa káprázat. Édes, bübajos légkör, a melynek csak melege, költészete sugárzik ki a nézőtérre, — de árnya és prózája benn marad a poros kulisszák között.

A színházi habituek otthon vannak a nézőtérre, az öltözőkben, vagy a kulisszák között egyaránt. Élénk fantáziájuk és ingerlékeny vérék arra sarkalta, hogy minden lehetőséget elkövessenek, a mi őket odáig ve-

zesse, hol a szinpadit élet pongyolá an van. Ezért jó barátságban élnek az egyes művészekkel, rendezőkkel, directorral és mindazon tényezőikkel, a kiknek révén szabad bejárásuk lehet a — paradicsomba. A viszont szolgáltat aztán ezért az az odaadó lelkesedés, mely mindenkor nyilvánul, hol a színházról van szó. Ők buzgó tapsolók is, buzgó kritikusok is és buzgó színházba járók is egyaránt. Ismerik a művészet minden c-injét-biját. Ha a primadonna indisposícióval küzd: tudják az okát; ha a tenorista rekedt: megmondják miért van; ha a színész toldja a szerepét: megmondják melyik a toldalék és melyik az eredeti; ha elvesz a szerepéből: tudják melyik mondat esett el. Nekik az olyan hiba is feltűnik, a mit a laikus közönség nem vesz észre és azt is megmondják, hogy az a hiba a rendező, az ügyelő, a sugó, a színész gondatlanságából származott-e? És viszont észre veszik azokat az ügyes apróságokat, melyekhez az írónak semmi köze, hanem egyenesen a színész zsenialitása teremtet, de a mit a nagy közönség egyenesen az írő érdeméül szokott felróni.

Izlésük fejlett, mivel nagy passióval szokták megfigyelni mindazokat mik a szinpadon történnek és rendszeren nem épen mai csirkék. Állandóan kedvenek az a szinpadon, a kikre mindig figyelnek és hibáit iránt is szeretettelossággal viseltetnek. Valóságos iyenek. A szellemesség, a jó éle és a testi baják iránt nagy fogékonysággal bírnak és egy csinos tricot, csak a habitué tud igazán élvezni, de mivel már az illusiókra tul vannak elég gyakorlati emberek ahoz, hogy a mézet ne az tüvegen keresztül szeressék nyalni. Különben nem tartoznak a vesséyes lovagok közé, mert éppen aktora fogékonysággal viseltetnek, a közsvény, mint a csinos szinpad arczok iránt.

Nem a nézőtér az ők igazi világuk. Itt csak addig érzik jól magukat, míg a közönséget legukkerzik az utolsó szálig. Az első felvonás végén már igen közönyösök. Arcu kon csupa blazirtság ül és a szomszédjuk lassan sugja a másikkak.

— A vén ru!

Hanem mikor aztán bevonul a kulisszák mögé: akkor találja fel igazi életét. Virgoncz és kedélyes. Mosolyog, bóköl és élcelődik. Valamenynyi művésszel, de inkább művésznővel jó ismeretségben van. Néha gingos fejfel áll a kardalonsók csoportjában, mint egy yén gunár; bóköl és cukerküti osztogat. Olykor-olykor ravasz játérsággal csipkedi meg egyik másik telt arczcskát.

Az elsőrendű művésznőkkel néha tegezódik, de ez semmivel sem jelent többet annál a bohémességnél, a mely mindenikben megvan kisebb-nagyobb mértékben. Az előadást a kulisszák mellől, vagy a nézőtérrel látja: egyre megy. A kulisszák között még is a legzavibesebben időz, mert a művészetben igen sokra becsüli a „közvetlenség”-et.

Virágcsokorra és más apróságra, ha tehetszívesen áldoz, mert minden blazirtsága daczára is a színeszetnek őszinte barátja.

— Nem édesem, az atyád nem tudta azt — ő nem tudta, hogy anyád a kousin-ját szerette. De attól félek, hogy azt tudta, hogy anyád nem úgy szerette, a hogy általa szerette volt; és ámbár szerencsétlenné tette a feleségét, de azért nagyon szerette.

— Szerencsétlenné tette? — ismétlé Eszter halkan.

— Én azt gondolom édesem. Ő nagyon büszke; és én azt gondolom, hogy anyád egy kisé felt tőle és atyád nem értette meg őt. Én azt gondolom, hogy ők a maguk módjuk szerint mind a ketten nagyon hibásak és nagyon szerencsétlenek voltak; és minden szó nélkül mind jobban-jobban eltávolodtak egymástól.

Egy kevés ideig mind a két leány hallgott, a maga módja szerint mind a kettő erre a tragédiára gondolt. Trixi, a ki még mindig térdelt, a tüzre nézett; Eszternek a szeméi a Trixi lesütött arczára voltak függesztve.

— Eszter, ez a cousin nem volt jó ember — folytatta a leány; nem volt szilárd jellem; kártyázott és ivott és a barátai nem voltak gentlemenek. Én azt gondolom, hogy az anyád szülei ezért és mert Harwood nagyon szegény volt, nem adták hozzá a leányukat. De azt hallottam, hogy nagyon szép és megnyerő módú férfi volt; és anyád gyermekkorától fogva mindig szerette és az ő önző, könnyelmű modorában a consinja is szerette őt.

Eszter, anyád szerencsétlen volt, félt a férjétől és az a férfi, a kit szeretett kísértésbe hozta, Drágám én meg vagyok róla győződve, hogy ő nem volt teljesen magánál, midőn elment.

Trixi ismét elhallgatott; az Eszter hideg újai erősen megszorították azt a kis hideg hezet, mely azokon nyugodott.

— Folytasd — mondá majd nem sugya. Most már érteni kezdem; látom, hogy miképpen volt. És akkor mit csinált az atyám?

— Elviselte — válaszolá Trixi, szeméit még mindig elfordítva tartva. Én nem

Február
I-jevel új előfizetést nyitottunk az „ELLENZÉK”-re
Előfizetési feltételeink lapunk homlokán olvashatók.
Kíváncsra egy hétig ingyen küldünk mutatóvány számokat.

MINDENFÉLE.

Kolozsvárt, február 3.

— **Báró Feilitzsch Arthur** erdőfelfelügyelő és helyettes erdőgazdát, a kolozsvári erdőgazgatóság kiváló főnökét, királyi ő Felsége m. hó 26-án Budapesten kelt legfelsőbb elhatározásával m. k. erdőgazgatói czimmet és jelleggel ruházta fel. Az erdélyrészi társadalmi élet körében egyaránt tisztelt és szeretett főúr és kiváló szakferfiu e megérdemelt kitüntetés széles körben okoz ismerősei között örömet. Feilitzsch Arthur báró a hivatalos esküt a jelenleg Kolozsvárt időző miniszteri tanácsos és orsz. főerdőmester: Kálnoki Bedő Albert kezébe tette le.

— **Kálnoki Bedő Albert** miniszteri tanácsos orsz. főerdőmester jelenleg Kolozsváron időzik. Az államerdészlet legkiválóbb szakferfiát erdészeti ügyek hozták le a fővárosból az erdélyi részekbe.

— **Jogtudományi vitaestély** volt tegnap este Berczelly Jenő kir. táblai elnök elnöklése alatt a városi közgyűlési termében. Szőnyegen a sokaság kérdése volt, melyről dr. Haller Károly egyetemi tanár tartott volt felolvasást. A vitát dr. Kis Mór egyetemi tanár kezdette meg, kinek dr. Haller Károly hosszabb előadásban válaszolt. A vita, melyet nagyszámu előkelő közönség élénk érdeklődéssel hallgatott, igen tanulságos volt.

— **A kolozsvári kór estélye.** Pénteken febr. 1-én tartotta a kolozsvári kór szépen sikerült táncestélyét a belmonostori utca szegletén levő kőri helyiségben. A rendező bizottság igazán búska lehet a szép sikerre, mert olyan fesztelen kedélyes estély melyen mindenki olyan otthonosan érezte magát, még az idei rövid farsangon nem volt. A siker oroszán része különben dr. Lázár Aurél kir. ügyész, ki az estély érdekében mindent elkövetett. A zenét Pongrács Laji szolgáltatta, s hogy az ő „muzsikájára” hogy lehet táncolni megmutatta a fiatalság, mert a tánc a reggeli órákban is folyt animóval. Az estélyen a konyhát Sebesi Pál a Stadler-kert jónévi vendégfoglós tartotta, s a közönség úgy az ételek jóságával, mint az italok tiszta és kitűnő minőségével teljesen meg volt elégedve. Az estélyen a következő hölgyek voltak jelen:

Asszonyok: Óváry Kelemenné, dr. Farkas Lajosné, öz. Tauffer Józsefné, Schillingerné, dr. Tamásy Istvánné, Csizsár Gyuláné, Szatmáry Elekné, Benkő Mihályné, Mihály Pálné, Deák Józsefné, Bodor Lászlóné, dr. Farkas Gézáné, dr. Lázár Aurelné.

Leányok: Schillinger Jeni, Márton Katinka, Deák Margit, Szatmáry Ilona és Róza.

gondolom, hogy ő sok lármát csinált volna — nem olyanféle ember, de hallottam a testvérétől, — az az Bolda néni! — hogy az a csapás a fiatal emberből majd nem rögön öreg embert csinált. Ő nem próbálta az anyádát megtalálni, midőn teljesen meggyőződött róla, hogy őt valóssággal és ilyenképen hagyta el, a mint mondtam neked, ő nagyon büszke és nagyon szenvedélyes és szigorú tud lenni. De édes Esztikém, azt soha se feledd el, hogy minden lehető utat és módot megpróbált, hogy téged, a leányát megtalálj, ugye ezt sem felejtet el?

— És nem tudott megtalálni? — kérde Eszter.

Most már teljesen nyugodt és csendes volt, alig látszott meghatva, vagy érintve lenni. Az ismeretlen atya képtől, kitől az anyja megszökött, a szigorú, kemény, hatatlan férfitől, egész lelkéből és fílelemmel rettent vissza. Még a Trixi tapintatosága és kiméletes azavai sem voltak képesek e rideg és komor alakot enyhíteni.

Oh, ha ez mind csak álom volna! — gondolt Eszter. Ha haza mehetne a régi lakására és a Berti által üresen hagyott diványon tölve a Brián levelét olvasná, rá gondolva, őt várva és utána vágyakozva! Ezen idegek között ki tudná őt valaha úgy szeretni, a hogy Brián szereti? Ezek nem tartoztak hozzá; és ő nem kívánt tőlük semmit. Tehát félig elhuzta magát a Trixi öleléséből és ismét azt kérde —

— És nem tudott megtalálni?

— És nem tudott megtalálni — válaszolá Trixi. De keresése nem tartott hosszasan. Néhány hét múlva levelet kapott valamely külföldi helyről — a Harwood Howel keres irását ismerte meg — azt írta, hogy felhagyhatna ezzel a kereséssel, mely soha sem fog eredményre vezetni, miután a leánya meghalt.

— Meghalt! — kiáltá Eszter elszorult lélegzettel.

(Folyt. köv.)

Kabdebő Irén, Fekete Ilona, Bodor Irma, Tauffer Margit és Irma, Gombos Margit, Hidalmás, Mihályi Irén, Ováry Ilona, Farkas Erzs, Foszto Áronka Torda.

— **A kolozsvári dalkör** holnap esti tréfás farangi estélye régi jó hírhöz méltónak és minden tekintetben sikerültnek ígérkzik. Talán felesleges is ez estélyt ajánlani a közönségnek, mely évek hosszú során át mindig tömegesen jelent meg azon, hogy igazi jókedvre hangolva magát, táncszalaggal be az éjszakát. A dalkör választmányának tagjai mindent elkövetnek az estély sikerének érdekében s érdekes műsorral gondoskodtak most is. Ez a következő: 1.) Böles Salamon, tréfás kar Schaffner Henrik. 2.) Előadja a dalkör. 3.) Egy énekes, kinek csak 3 hangja van, magánjelölést, énekkel Gené Rikhard. 4.) Előadja Hadházi Sándor szongorán kiséri Müller Ottó karnagy. 5.) Chopin: Duett, Zongora és czimbalomra. Játssza Csizsér nővérek. 6.) Főzmes menü. 7.) Monológ Ilsvaytől. 8.) Előadja Csipkés Mariska k. a. 5.) A fagottista, tréfás kar, irta Gené Rikhard. Fagott kísérettel éneklő a dalkör. E mulattató műsor után természetesen tánc veszi kezdetét, melyen, hogy sokan vesznek részt szép hölgyeink közül, meg vagyunk arról győződve.

— **Kötőke.** Sikertült kötőket rendezett tegnap Stojanovich Györgyné, m. a. v. főmőrnőnk az ághtv. ev. nőgyógyász. Az estély mint rendezés egy most is legnagyobb részt tánc közt folyt le. A négyeseket 18 pár táncolt. Közbe-közbe a táncosok egy-egy társas játékban pihenésként ki magukat. A jótékony cselára 16 ft 50 kr. gyűlt be. Az utolsó vendégek csak éjfél felé távoztak el a vendégszerető háztól a legkedélyesebb hangulatban.

— **Az Eötvös-ünnepély,** melyet a kolozsmegyei tanítótestület központi köre tegnap d. e. 11 órakor tartott a tanítónő képzőintézet helyiségében: igen szép sikerrel folyt le. Az intézet tágas nagy terme zsúfolásig tele volt előkelő nő- és férfi közönséggel. Az ünnepélyt egy szép női kar előadása vezette be, mely Stark Vilmos zenetanár szakértelmét és buzgalmát dicsegett. Erre Iszai Márton köri elnök beszéde következett, melyet a ki nem hallott, elolvashat a Csallád és Iskola ez. szakközönség legközelebbi számából. Balázs József, tanító a „Bucau” és Cukrász Béna, tanítónő a „Vár és kunyhó” ez. szép költeményeit szavalták el br. Eötvösnek, melyek a közönségre mély hatással voltak. Az ünnepély kimagasló pontját dr. Lázár Gyula tanár beszéde képezte, mely irodalmi becsület fogva szintén a Cs. és Iskola hasábjait fogja díszíteni. Az ünnepély a tanítóképző-intézet férfi karának hatáskör eladásával végződött, melyet Boér György zenetanár vezetett, a töle megszokott precizitással. 12 óra után volt vége a kegyeletes ünnepélynek, melynek sikere élénk bizonyossággal szolgál a kolozsmegyei tanítótestület intelligens gondolkodásának és sokoldalú nemes törekvésének.

— **Ingyenes felolvasás.** Az iparos segéd-munkások képzésére szervezett kolozsvári helyi bizottság holnap (vasárnap) délután 8 órakor a városház közgyűlési termében ingyenes előadást rendez. A felolvasásra az iparos polgártársakat és segédmunkásokat a helyi bizottság nevében meghívja: dr. Haller Károly elnök, Benigni Sámuel alelnök, dr. Ferenczi Zoltán alelnök, dr. Gáman József titkár. Előadást dr. Finál Henrik egyetemi tanár tart: „Az ipar műnyelvé”-ről.

— **Az Á. V. E. védnöke.** Az Á. V. E. abban a szerencsében részesült, hogy gróf Beldi Ákos főispán a védnökséget elfogadta. Az Á. V. E. be újabb beiratkozott tagokul: elnök Székely-Lorenz József, alelnök: Gyula László, dr. Gergely Samu, dr. Halász Ignác, Hirschfeld Sándor, Jucse József, Ince József, dr. Kunz Elek, Makoldy Sámuel, dr. Nyiredy Géza, Pataky Viktor. — Gegenbauer József alelnök. dr. Ákottz Károlyné, Gegenbauer Józsefné, Gyárfás Benedekné, Gyarmathy Miklósné, N. N., Róna Gézné, szv. Szappanos Miklósné. — Virányi Irén alelnök: Hajós Gyula, Hajós János, dr. Hőnez Kálmán, Nyerges Zeigmond, dr. Szerbák E., Szilárd Árpád, Weiss Ernő, id. Virányi István. — Virányi Margit alelnök: Ajtai K. Albert, Fekete Béla, Feldheim Béla, Halász János, Jancsó Odón. Az Á. V. E. közgyűlése f. hó 10-én lesz d. u. 4 órakor, a városház nagytermében.

— **Színház hírek.** Holnap, vasárnap este Kollmer Hermann (Balogh) vendégfellépéssel a „Falu rossza” kerül színpadra. Ebben lép fel először hosszabb betegkedése után Hady Sándor is. Délután Megyeri mulattató énekes bohózatát az „Özvegy kisasszony”-t adják. Hétfőre Strauss kitért óperettje a „Börög” van kitért. A hét folyamán újdonságokra van kitértünk. Ilyenek: „Ártatlanul elítélve” (Schuldig) Voss Richard drámája, Doucour és Bertal mulatságos bohózat: „Az állatszelídítő”, és „A szűz ház” Karcsz Vilmosnak a budapesti nemzeti színházban adott vizitációja. Ugyanekés a hét vég fel meg egy szer mint vendég Kollmer (Balogh) urnó a „Parasztbecstet” Sanfuzza szerepében.

— **Butorozott lakás** az esküdtéknél. A városi vigadó épülete az oláh sajtóügyi tárgyalás tartására be lesz butorozva. A mellékhelyiséget, hol az esküdték aludni fognak nem csak asztalokkal, székekkel, hanem tekintettel arra, hogy a tárgyalás előre

láthatólag egy nappalnál hosszabb időt fog igénybe venni, ágyakkal is ellátják.

— **Az oláh martír,** Ráczu tegnap este Kolozsvárra érkezett. A tulók közül sokan mentek ki a pályaházhoz fogadni a nevezetes férfit, a kinek tiszteletére tegnap este nagy lakomát csaptak, s folyt a magyar ellenes izgatásokra irányuló diskurzus végéig.

— **A kolozsvári nők** a vizaknai honvéd istentiszteletre egy szép koszort küldöttek. A koszort a kolozsvári honvéd-egylet tagjaiból alakult küldöttség vitte ki Vizaknára. A ma reggeli gyorsvonattal az ünnepélyre sokan rándultak ki.

— **Beltézés.** Kolozsvárt a belhid-utczában felmerült beltézés keletkezését kiderített: a hatóság. Mint már említettük, ebben a belhelyiségben Poszler Gyula kereskedőnek volt 27 év óta fenálló, virágzó üzlete. A tűz eloltása után a helyszínére kiállított a törvényszék részéről a királyi ügyész s a vizsgáló bíró, a hatóság részéről pedig a polgármester, főkapitány és a város főmérnöke. A műszaki vizsgálat során kitért, hogy a tűzet a kéményben összegyűlt és meggyulatit korom idézte elő, mely kiegészítve a kéménynek a rakatárba nyíló s elfedett ajtaját. A szakértők állítása szerint a kéményben a korom már néhány nap óta éghetett, a míg az égés odáig fejlődött, hogy a rakatárba hatolt. A kémény, mint a vizsgálatnál kitért, a földszinten két águ, az emeleten egyágba olvad össze. A felső részéről levakart korom egyaránt ömlött mind a két ágba. A kéményseprő azonban a rakatár felől ágból nem tisztította ki soha a meggyult let kormot. A bolt az Adria biztosító társaságnál volt biztosítva.

— **Látogatás Kossuthnál.** A hány magyar embert levisz az útja Olaszországba, annak a városnak tájékára, amelyben Magyarország legnagyobb fia él önkéntes szankción, távol szeretlet néptől — nem mulaszthatja el egyikük sem, hogy át ne lépje Kossuth házának szent küszöbét, hogy meglátogassa Kossuth Lajost és hirt ne mondjon a magyar hazáról. És Kossuth örömmel fogadott mindig mindenkit, a taja minid nyitva állott magyarországi vendégei számára. Ám most, hogy betegségeben fektet Kossuth, megváltozott ez a rend, az orvosok megtiltották Kossuthnak a vendégek fogadását, és sok magyar barátok, a ki ezeken a súlyos napokon jött Turinba, távoznia volt kénytelen anélkül, hogy beszélhetett volna Kossuthal.

— **Halálozás.** A kolozsvári polgári osztály egy tisztes nő tagja: Lévi Samu, szül. Rignát Teréz hunyt el 62 éves korában övéi s a kiterjedt rokonság és ismerősök ószinte fájdalomra. Temetése vasárnap délután 3 órakor lesz kül-szappan-utczai házukból.

— **Téglahiány elenyésztetése.** Mint biztos forrásból értesültünk, nem lesz Kolozsvárt téglahiány, — mert a Hellmann testvérek által bérben birt részvény téglagyár telepén fennálló téglai-égető kő-kemencén oly lényeges változtatást tettek, mely által éppen két annyi téglát égetnek, mint azelőtt. Mint halljuk, ugyanilyen szerkesztés szerint, egy új kő-kemencét is építtetnek Hellmann-testvérek a saját szent-györgy-hegyi téglagyárakban, a hol a számítások szerint a jövő nyáron 6-7 millió téglát termelnek. E szerint nem kell tartani a téglahiánytól s a kik építeni szándékoznak, bátran tehetnek meg az előkészületeket.

— **Tíz éves találkozó.** A kolozsmonostori a. bir. gazdasági tanintézet 1884-ben végzett hallgatói akkor kötött szerződésük értelmében f. hó 1-én 19 éves találkozóra gyűltek össze az intézet nagytermében. Visszatértek, hogy még egyszer léssék egymást s felújítsák tíz év előtti emlékeit, hogy kezét fogjanak egymással még egyszer — s ki tudja talán utolszor. Délelőtt 10 órakor kezdődött a megható ünnepély. A termet zsúfolásig megtöltötte az intézet tanári kara s 10 év előtt végzett hallgatói és az intézet jelenlegi hallgatói. Vörös Sándor igazgató meleg hangon üdvözölte a 10 év találkozóra összegyűlt volt tanítványait. Ezután Mocsary Pál központi elnök tette meg jelentését, melyből kitért, hogy — 28 közül csakis 11-en jelentek meg. — Ezek a következők: Borsos Sándor, Kalló András, Guraby Dezső, Mocsary Pál, Palló Imre, Pál Miklós, Székelyhidy Viktor, Tankó Sándor, Tarsoly Zoltán, Török György, Vajna István; fájdalommal jelenti, hogy 2 volt társuk Plachy Béla és Tibád Árpád meghaltak. Jelenti továbbá, hogy 6 társuk betegség és más körülményekkel elmaradásukat igazolták. — Ezután Székelyhidy Viktor központi jegyző olvasta fel tíz évi munkálkodásról cizud munkáját, melyben azokat az elveket fejtegeti, a melyekért kellett küzdeniök 10 év alatt. Ennek meghallgatása után ifj. Szabó Lajos III éves hallgató üdvözölte az ifuság nevében az ünnepelőket. Pál Miklós szép szavakban köszöntö meg a tanári kar szíves fáradozását s üdvözölte az ifuságot. Végre Vörös Sándor igazgató felkéri az egybegyűlteket, hogy az intézetnek 25 éves fennállása emlékére tartandó ünnepélyre f. év nov. hó 15 én jelenjenek meg.

Az ünnepélyt a központi szállada éttermében társas ebéd követte, a melyen részt

vettek a 10 évi találkozóra összegyűlteken kívül Vörös Sándor igazgató, Kertész György, Pater Béla, Réthy János tanárok, Ásványi Lajos intéző, Michl Ignác gondnok és az intézet jelenlegi hallgatói szép számmal. Kedélyes felkötöttséggel tartották a tanárok közül: Vörös S. igazgató, Kertész Gy., Réthy J., Pater Béla, továbbá Pál Miklós, Székelyhidy Viktor, Török György, Wagner János és Székely Jenő. Ezután elváltak az ünnepelők azon elhatározással, hogy 10 év múlva ismét találkoznak.

— **Az erdélyi ev. ref. egyház** február kintzött közgyűlést márcziusra halasztották. Az elhalasztás oka az, hogy a február 12-re kintzött közgyűlésen az elnöki teendőik vitelére való megjelenésben Bánffy Dezső báró akadályozva van.

— **Nyilvános köszönet.** A Mária-Dorottya-Egyesület a jan. 27-én tartott táncestélyének konczertjén közreműködnek: Gross Irén urhölgynek elragadó szavataért, ifj. Farkas János urnak művészi hegedűjátékáért és Finál Gábor urnak kitűnő zongorakíséretéért s helyt is legmegleőbb köszönetét nyilvánítja Az elnökség.

— **Fegyelmi eljárás a tordai unitárius iskola igazgatósága ellen.** Mint tordai levelezőnk írja: az ottani unit. iskola ig. ellen fegyelmi eljárás készült. A közokt. miniszter ugyanis ezelőtt néhány nappal nappal leiratot küldött gr. Bethlen Géza főispánhoz, melynek az a tartalma, hogy Varga Dénes igazgató ellen indíton vizsgálatot, abban a kérdésben, hogy kinek az engedelméből és mióta meri használni isk. ügyekben az unitárius középiskola felirata nyomtatványokat és pecsétet? Ezeket a feliratos holmiakat pedig azonnal foglalassa le. A főispán azonnal intézkedett a tanfelügyelőség útján. A felekezeti nyomtatványokat és pecsétet lefoglaltatta. Az iskola igazgatósága gyűlést tartott s a sértő esetet megjelentette a Kolozsvárt székelő egyházi főhatóságuk kére az intézkedést. Ez alatt a vizsgáló tanfelügyelő is feljött az ügyről felvett jegyzőkönyvben, hogy nyomtatványok és pecsétnek jogtalan használása nem forog fenn legfeljebb a czimben hátegy kis szabotossági hiányt a jelenlegi paedagogiai viszonyra vonatkozólag. pl. a gymnasium elemi iskolája, (a minek helytelensége azonban megtagadható tekintve egyébbféle viszonyt.) A pecsét használatának jogát nem Varga Dénes jelenlegi igazgató hozta forgalomba; a pecsét joga fennáll több mint 300 év óta még a Zápolyák idejéből. Azóta van az unitáriusoknak itt autonóm iskolájuk. 1878-ban a kormány az iskola épület egy részét bérbe vette ki 20 évre, melyről szerződést is csinált a felekezettel, aláírva Ferencz József unitárius püspök és Kovács Antal jegyző az egyházi részről s Moldován György tanfelügyelő a kormány részéről, is két tanu s megerősítette, az egyh. főtanács és a kormány. Az épületben 16 év óta egy állami iskolázás (polgáriiskola) is van, de ez nem azt teszi, hogy egyb ne lehetne benne s még kevésbé, hogy a szerződéses 20 év közbejötté miatt az eredeti iskola elcsúszott a föld színéről. Nem azt teszi. Hiszen említett szerződésben, nemcsak, hogy nem intézkednek annak tényleges és névleges eltörléséről, de gondoskodnak annak fenntartásáról. Nem lehet babonizni, hogy itt a felekezeti adminisztráció megszűnt volna. Van az államtól független teljes 4 elemi osztály, független latin tanfolyam, van vagyon és ügykezelés a régi teljes czimben, van igazgatóság, mely gyűléseket tart és átiratokat intéz vna nyitlan s e hó 25-ig, míg a miniszterium azt ne foglaltatja, bátran és nyilvánosan használtá pecsétjét is. Ugy kell lenni, a miniszteriumban nem ismerik ez iskola történetét s a szerződés tartalmát. Ez az ügy jó arra legalkább, hogy mire a szerződéses 20 év letelik (még 4 van hátra, teljesen ismeretessé lesznek a szerződéssel. Különb az egész dolog úgy kezdődött, a mint egy része az „Ellenzék”-ben is írva volt, hogy eszelött egy évvel Torda-aranyos-vármegyébe jött egy ember, s elkezdte magát segéd-tanfelügyelőnek hirdetni. Ez az ur addig árukkodott a miniszteriumban, míg Varsadi tanfelügyelőt felfüggesztették. Félévi felfüggesztése után Varsady tanfelügyelő visszanyerte előbbi állását, hanem Teleky János tanfelügyelői tolnok, mert így hívják e kitűnő urat most az unitárius igazgatóra kezdett árukkodni s azt függesztette fel, egész ártatlanul. A legnagyobb valószínűség szerint azonban a miniszterium beláti igaztalanságát és itt is helyre áll a régi rend. mint a tanfelügyelőségénél.

— **Esküvő.** Dr. Zakariás János, brassói ügyvéd a „Brassói Magyar Ujság” felelős szerkesztője február hó 4-én tartja esküvőjét Tusek Irma polgári iskolai tanítónővel Sepsi-Kőröspatakon.

— **Jókai ünnepély Tordán.** Mint tordai levelezőnk értesít, közelebből Tordán dr. Domokos Antalné kitűnően sikerült Jókai ünnepélyt rendezett gazdag programmal. Nesselöf Miklós tartott Jókairól felolvasást. Petőfi Janka „A holt költő szerelme” költeményt szavalt zongora kísérettel. Műkedvelők egy szindarabot adtak elő. Balogh Ilona énekel. A jövedelmet a nemzeti kiadás megvételére fordítja az olv. nőgyelet.

— **Tordán** tegnap, mint az „Ellenzék”-nek írják a torda-aranyos-megyei tanítótestület Eötvös emléktünnepélyt rendezett. Az ünnepély szépen sikerült. Alkalmi felolvasást Kanyaró Mihály tartott.

— **Az aradi Kossuth-asztaltársaság** hódolata jeléül egy gyönyörű, ezüsttel kirakott albumot küld nagy hazánkfiának Turinba. Az album fekete kárpátjába finom ezüzlalt ezüst pájs van bevágyva. Rajta az a felírás: Az aradi első Kossuth-asztaltársaság hódolatának 1893. október 6-iki hálás ereklýje. Az első lapján a következő ajánlás van írva: Lelkünk halhatatlan kormányzója! Azon törhetlen szellemi

akarat s honszerelmi fényugár, mely magasztos kebléből és puskapor tömörítette fellegén áttörve, kebleinkbe hatott, hazánk önálló függetlenségének kivívása szent érdekében úgy minket, mint sarjadjainkat mindaddig lelkesíteni s életetni fogja, míg hazánk vissza nem vivandja Európa nemzetei közt az ötlet évezredes alkotmányával és 1848—49 érdemeivel jogosan megillető helyét. Fogadja buzgón hálás hódolatát ide mellékelte híveinek. Az album az asztaltársaság tagjainak névkepét és névalírását tartalmazza.

— **A segesvári csata egyik hőseiről.** Beck Antalról, a Pozsonyban elhunyt egykori honvédkapitányról, a következőket írják: A pozsonyi honvédegységet meghalt elnöke Nagyszombatban másodéves szeméináriumi hallgató volt s a papi pályára készült, a mikor a szabadságharc kitört. Azonnal beállott honvédek s szülővárosából Pozsonyból Bem tábornokhoz Erdélybe sietett. Az egész hadjárat alatt vítezül harezott és Segesvárnál elszántásával bámulatos hősiességet vitt véghez. A szerencsétlen temesvári ütközet után az osztrákok elfogták, kapitányi rangjától megfosztották s a Ferencz Károly nevet viselt 52. gyalogezredbe közlegénynek sorozták be. Az ezred Bolognába került s itt Beck Antal strázsesterességgel vitte. Az olasz liga tagjaival résztvett az ősezeresztvésben, melyet fölfedeztek. Az elfogott hét magyar közül kettőt főbe löttek. Becket és társait hat évi szanczfogság itélték Terezienstadban. Kiszabadulva ügyvéd lett s tekintélyes bizottsági tag Pozsonyban. Temetésén a város előkelőségei impozáns számmal jelent meg.

— **A nyálánkrég áldozata.** Kolozsvárt a külmagyar utcában egy szakácsné tegnapelőtt vörös bor helyett tévedésből marólugot ivott. — A marólug egy barna üvegben volt, s úgy nézett ki mintha piros bor lenne. A szerencsétlen szakácsné mikor egy percze magára maradt, nyálánkrégből jót húzott az üvegből. Mikor a Károli kórházba beszállították még életben volt, állapota azonban nem sok reményt nyújt életben maradásához.

— **Szerkesztői üzenet.** „Enyém Tied Övé.” Az enyémét nem engedem! A Tiedet tiszteletben tartom. Az Övét nem kívánom. Adok az Enyémöböl, kérek a Tiedből, elfogadom az Övét a jótékonyaságtól — és építünk humannus intézetet! Ez a magyarázat!

— **LEGUJABB.** (Az Ellenzék eredeti táviratai.)

— **Országgyűlés.** Budapest febr. 3.

A képviselőház mai ülésén folytatták és lezárgalták a mezőrendésgről szóló törvényjavaslatot.

A házban a fumei építkezések tárgyalásánál Ugron Gábor felszólalt Fiume legutóbbi közgyűlésének határozata ellen.

E határozat arra vonatkozik, hogy a városnak érdekében áll az, hogy képviselője a kormányt támogatassa.

Kinyilatkoztatja, hogy Fiume felvirágoztatása nem egy párt, hanem az egész nemzet óhajta.

A javaslatot elfogadja. Batthyányi Tivadar kijelenti, hogy a közgyűlés nem mondta ext ki, hanem ez benne van egy városi képviselő beszédjében.

Kijelenti, hogy a bizalmatlansági votum nem az összes polgárság, hanem csak kevesek véleménye.

Szederkényi Nándor a kormányt vádolja, hogy bizalmatlansági szavazatot inscenált.

Wekerle vissza utasítja a vádat. Ő ugyanond nem törődött a dologgal, nem is fog törődni.

Ezt végezzék el a fumeiek Batthyányival. (Zajos helyeslés.)

Fiumét tényleg nem emberért nagy pártért, hanem az ország érdekéért virágoztatták fel.

Ajánlja a javaslat elfogadását. Ugron Gábor és Batthyány válaszi után elfogadták a javaslatot.

— **A király Benczuránál.** Budapest, febr. 3.

A király ma délben meglátogatta Benczur festőművészt műtermét, ki arczképét festi. A képmás annyira elkészült, hogy meg ma befejezi azt Benczur.

— **Kossuth halálhíre.** Budapest, febr. 3.

Ma ujra villámgyorsan terjedt el a hír Budapestben, hogy Kossuth Lajos meghalt.

A távirati tudósítások azonban csakhamar megczáfolták a szomorú hírt.

— **Fejedelmek üdvözlése.** Budapest, febr. 3.

Ferdinánd bolgár fejedelmet abból az alkalomból, hogy fia született, üdvözölték: Ő felsége I. sz. Ferencz József, Viktoria an-

gol királynő, Umberto olasz király, a belga és oláh királyok.

— **A császár betegsége.** Budapest, febr. 3.

Az orosz császár egészsége az influenza következtében annyira megrendült, hogy a déli vidékre kell utaznia.

A császár orvosai kijelentették, ha a betegsége recidiváz, katasztrófától tarthatni.

— **Vallant kivégzése.** Budapest, febr. 3.

Vallant a párisi bombamerénylőt esztörtőkön végzik ki.

Vallant atyja fia kérvényét nem akarja aláírni.

Vallant kivégzését úgy akarják megakadályozni az anarkisták; egy előkelő személyiséget elfognak s azt tuszul fartják Vallantért.

— **Ha Vallant kegyelmet kap, az elfogottat elbocsátják, hanem ők is azt kivégzik.**

— **Nemzeti színház.** Kolozsvárt, vasárnap, február 4-én, 1894.

Délután: **ÖZVEGY KISASSZONY.**

Este: **Kolmerné (Balogh) Liszka urnő felléptével: A FALU ROSSZA.**

Felolvas szerkesztő: **BARTHA MIKLÓS.**

Szerkesztő és kiadóaptalajdonos: **MAGYARY MIHÁLY.**

Nyitlór. Schnitlauffer Arnold urat fölszólítom, hogy nevezze meg lakhelyét, s ha ezt nem tenné, szemtelen pimáz ember.

B-Hunyad, 1894. jan. 31.

VEGH ARTHUR.

HIRDETÉNY.

A nagy hideg hőmérséklet változásával egy a vízvezető, mint a gázvezető csövekben okozhat repedést; ennél fogva, ha a gázvezető cső megreped, a kiszivárgó gáz anyag directa nem szabadulhat a megfagyott földből fel, hanem oldalvást terjed és így, ha közelében épületek vannak, annak üres helyiségeiben keres utat magának.

Ilyen módon következhetik be az eset, hogy gáz szag érezhető ott is, hová az ninos bevezetve.

A fentiek előre bocsátása után tisztelettel kérjük és ajánljuk, hogy ott, a hol gáz szag lenne érezhető rögtön jelentsek be a gázgyár igazgatóságánál.

Az illető helyet addig is szellőztetni kell és azokba tüzzel vagy gyertyával ne lépjenek be.

Ha a gáz lángja kellően nem világítana, tisztelettel kérjük erről is minket azonnal értesíteni.

A kolozsvári légszergyár igazgatósága: **Van der Velden Ede.**

(2—2)

A NEW-YORK ÉLETBIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG

uj egyetemes kötvénye képezi a legnagyobb haladást a biztosítási téren.

Az új kötvény nem tartalmaz semmiféle megszorítást a biztosított foglalkozását vagy utazását illetőleg.

Egy évi fennállás után a kötvény biztosít

öngyilkosság és párbaj ellen is.

Egy évi fennállás után a kötvény megtámadhatatlanná válik.

A megtámadhatatlansági záradék így szól: **ha a kötvény egy évig érvényben volt, a társaság a biztosított összeg kifizetését semmiféle okból meg nem tagadhatja.**

A kötvény ilyenképen megszorítás nélküli utalvány a biztosított összegre.

A New-York feltételei a legliberálisabbak, mint azokat a világ egyetlen egy biztosító társasága sem nyújtja.

A New-York a világ összes kölcsönös-ségén alapuló biztosító társaságai közt a legnagyobb felelősséggel rendelkezik, mely **87 millió frankra** emelkedik, biztosítási alapja **713 millió.**

A New-York Európában 23 éves tapasztalás alatt több mint 32 milliót kifizetett halálesetekért, a nélkül, hogy egyetlen egy esetben a legcsekélyebb nehézséget emelte volna a kifizetésnél.

— **7—***

*) E rovat alatt közleményekről semmi felelősséget nem vállal a Szerk.

H i r d e t é s e k.

Közgyűlési meghívó.

A „tordai kisegítő takarékpénztár részvénytársulat“

XXVII. évi rendes közgyűlését

1894. évi február hó 11-én d. e. 9 órakor
a városi közgyűlési teremben tartja meg,
melyre a részvényes tagok tisztelettel meghívotnak.

TÁRGYSOROZAT:

- Igazgató-választmány jelentése és ezzel kapcsolatosan indítványa a részvénytőkének 60,000 frtra leendő fel-emelése s az alapsabályok erre vonatkozó pontjainak módosítása tárgyában.
- Felügyelő-választmány múlt évről jelentése; ennek alapján a mérleg megállapítása, a nyereség meghatározása s a felmentvény megadása.
- Három igazgatósági és hat felügyelő-választmányi tag megválasztása
- Kilépés és halálozás folytán megüresedett napi biztosi helyek betöltése.
- Közgyűlésről vezetett jegyzőkönyv hitelesítésére egy bizottság kiküldése.

Az alapsabály 22. §-a szerint a közgyűlésen csak igazoló-jeggyel vehetni részt, mely a törzskönyvről szóló okmány előmutatására február hó 9-én és 10-én délután 3-tól 6 óráig az intézet helyiségében szolgálatot ki.

Kelt Tordán, 1894. évi január hó 28-án.

104 (8-8)

Az igazgatóság.

A FORRÁS VIZEK KIRÁLYA

BORSZÉKI SAVANYUVIZ.

Van szerencsénk a n. é. közönség tudomására juttatni, hogy Kolozsavart és vidéke részére a „Borszéki vizek“ kizárólagos főraktárát

HIRSCHFELD SÁNDOR

főzer- és csomago kereskedőnek adtuk át.

A „Borszéki víz“ valódi tiszta minőségben a fő- és Kossuth-forrásokból állandóan van főraktárunkban liter és fél literes palackokban, kitűnően dugaszolva, szenn-kupakkal és csimkával ellátva. Kolozsavart n. é. közönségének kedvezményt nyújtva, az árakat a legjutányosabban állapítottuk meg.

A Borszéki hervizek árai szabadon:

1 liter Borszéki víz csoréval 10 kr., üveggel 16 kr. — 10 üveg vételnél egy krral olcsóbban.
Fél liter Borszéki víz csoréval 7 kr., üveggel 11 kr. — 10 üveg vételnél fél krral olcsóbban.

Kérjük a n. é. közönség nagybecsű bizalmát és pártfogását kívánó tisztelettel

Lázár és Verzár,

a Borszéki források birtokosai.

112. (1-30)

Tiszta kölcsönös. — Részvényesi nincsenek.
Az összes nyereség a biztosítottak javára esik.

A legnagyobb és leggazdagabb
pénzüntései a világon.

Biztosítási alapja

907 millió
frank.

THE MUTUAL
NEW-YORKI ÉLETBIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG
ALAPÍTOTT 1843.

Biztosít
ember életet
legtöbbször és leg-
előnyösebb
módszerrel szeriát.
Prospektusokkal és tisztelettel felvilágo-
sításul szolgál az

Erdélyrészi aligazgatóság,
Kolozsavart, Belhíd-utca 16. sz. alatt.

KOLOZSVÁRI LESZÁMITOLÓ BANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

Befizetett részvénytőke: 200,000 KORONA.
Folyó évi tartalék alap: 60,000 KORONA.

Elfogad pénzbetéteket rövid és hosszabb időre a leg-
előnyösebb kamattal mellett. Kamatozás naptól. A tőke
kamat adót az intézet fizeti.

Leszámitol 3-4 hónapos váltókat, a legkedvezőbb
feltételekkel.

Lombard kölcsönöket ad különböző értékpapírokra,
valamint azok eladását és vételét közvetíti.

A fennírt üzletekre nézve bővebb felvilágosítással szolgál:
AZ IGAZGATÓSÁG,
Kolozsavart, Jókai-utca (Belszén-utca) 3. sz. a. emelet.

Hivatalos órák: naponta délelőtt 9 óráig és 1 óráig.

Kitüntette a párisi kocsigyártó szakiskolában.

GERGELY KÁLMÁN

kocsikészítő,

Kolozsavart, Kultorda-utca 27. sz.

Ajánl szakértelemmel és szilárd anyagból készített

új kocsikat

jótállás mellett,

melyekből mindig nagy készletet tart.

114. (1-6)

Elfogad pénzbetéteket
legelőnyösebb feltételek mellett

AZ ERDÉLYRÉSZI MAGYAR JELZÁLOGHITELBANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Kolozsavart, Jókai-utca (Belszén-utca) 3. sz.

Befizetett alaptőke 800,000 korona.

Legbiztosabb tőkebefektetés!

Az Erdélyrészi Magyar Jelzáloghitelbank
Részvénytársaság

5 $\frac{1}{2}$ -os és 4 $\frac{1}{2}$ -os záloglevelei, valamint
4 $\frac{1}{2}$ -os közönségi kötelezési napi árfolyamon
az intézet pénztáránál Jókai-utca (Belszén-utca) 3. sz.
alatt, földszint és FOLLY VICTOR-nál (főter) kaphatók.

Ezen tőzsdéileg jegyzett záloglevelek az állami igazgatás
minden ágazatában, valamint katonai házasságoknál óvadékképe-
seknek nyilvántartottak és bekebelezett jelzálogkövetelésekkel kétsze-
res értékben felül fedezve vannak. — A záloglevelek biztosítására
szolgál ezen felül az e célra külön kezelt 400,000 korona bizto-
sítási alap, az intézet alaptőke és egyéb tartaléktőkék.

Kolozsavart, 1893. december hó.

17. (10-x)

Az igazgatóság.

Eladó telkek.

Nagy-utczában,

a pályaudvar közelében,

98. és 100. sz. a. egymás mellett fekvő

KÉT TELEK

ELADÓ.

Értékesítheti: Kőváry Mihály ügyvédnél.

118. (1-8)

Egy kitűnően jövedelmező

üzlet,

melynek körülbelül 3000 vevője van és ezen kívül

Detail-üzlet is kitűnően megy,
eladó azonnal vagy április hó
1-étől kezdve.

Értékesítheti az „Ellenzék“ kiadóhivatalában.

84. (8-8)

A cég teljes feloszlása miatt

Rendes Szidor és Testvére

hatóságilag engedélyezett

nagy végeladásában

a cég teljes feloszlása miatt

tavaszi kelmék 35 azaz harminczöt százalékos
engedménnyel.

Tavaszi és téli felsők, diszek, napernyők

50 azaz ötven százalékos engedménnyel.

Ez által még soha nem létezett alkalom nyújtatik a tisztelt közönségnek szükségleteit
fele áron beszerezni.

Párisi és berlini újdonságainkat

40 azaz negyven százalékos engedménnyel.

108 (8-15)

ÁRJEGYZÉK-KIVONAT:

Bengalin selymek minden színben	ezelőtt 2-10	most 1-40
Surah tiszta selyem minden színben	1-50	1-05
Merveilleux tiszta selyem minden színben	2-20	1-50
Fekete merveilleux tiszta selyem	2-—	1-35
Satin de Lion fekete, tiszta gyapjú	2-40	1-65

Fekete mintázott selymek rendkívül lezállított áron.

Színes pellichők kék, rózsaszín, lila, krém, sárga, fehér színekben	ezelőtt 2-10	most 1-60
Gaceok himzett virággal	2-20	1-25

Sofa és smirna szőnyegek, ágyelők, divántakarók, takaró és utazó pokróczok 30, azaz har-
mincz százalékos engedménnyel.

Tunisi függönyök párja	ezelőtt 3-—	most 1-60
Tapestrie szőnyegek B minőség	1-60	1-10
Tapestrie szőnyegek A minőség	1-90	1-40
Tapestrie szőnyegek AA minőség	2-20	1-75
Tapestrie utánzat	1-10	—75

KAPHATÓK:

RENDES SZIDOR és TESTVÉRE

hatóságilag engedélyezett nagy végeladásában.

A cég teljes feloszlása miatt

Nyomatott Magyar Mihály könyvnyomdájában Kolozsavart, belközép-utca 33. szám.